

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра суспільних дисциплін

07/10-167М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з дисципліни

«Методи психокорекції та психотерапії»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Психологія»
спеціальності С4 «Психологія»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 5 від 28.01.2026 р.

Рівне – 2026

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Методи психокорекції та психотерапії» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності С4 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С. Г. Рівне : НУВГП, 2026. 64 с.

Укладач: Шпак С. Г., кандидат психологічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Сокаль В. А., кандидат пед. наук, доцент, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності Ставицький О. О.

Попередня версія 07-03-307М

© С. Г. Шпак, 2026

© НУВГП, 2026

Вступ

Метою вивчення дисципліни «Методи психокорекції та психотерапії» є формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій системи загальної психологічної підготовки. Засвоєння студентами знань про особливості розвитку особистості та способи надання психологічної допомоги методами психокорекції та психотерапії відповідно сучасних напрямків і течій психологічної науки. Отримання певного власного досвіду професійної діяльності у відповідності з віковими та індивідуальним особливостями людей. Усвідомлення та відчуття закономірностей функціонування людської психіки і набуття навичок активно взаємодіяти та впливати на психіку іншої особистості, враховуючи її потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості, прогнозувати її поведінку та вчинки тощо.

Завданнями курсу є:

- розкрити основні закони та закономірності психічного розвитку людини;
- дати знання про теоретично-методологічні закономірності надання психокорекційної та психотерапевтичної допомоги;
- з'ясувати зміст та особливості психотерапевтичних напрямків;
- ознайомити студентів з основними методами психотерапевтичної допомоги;
- формувати знань загально-методологічного характеру та практичних навичок і вмінь проведення сеансів психокорекційної та психотерапевтичної допомоги;
- розвинути навички встановлення контакту, партнерської взаємодії, візуальної психодіагностики, конструктивного підходу у вирішенні проблем соціальної взаємодії.

Вивчення навчальної дисципліни «Методи психокорекції та психотерапії» спрямовано на формування

таких компетенцій:

Інтегральна: здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначенністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності;

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, питання до модульного контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психотерапія як наука

Тема 1. Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки

Психотерапія як наука. Психотерапія та психокорекція як система психологічної допомоги. Моделі психотерапії. Історичний шлях методів допомоги особистості. Особливості та передумови виникнення сучасних напрямків психотерапії та психокорекції.

Основні поняття: психокорекція, психотерапія, об'єкт та предмет психокорекції та психотерапії, цілі психокорекції та психотерапії, методи психокорекції та психотерапії, організаційні та емпіричні методи, основні та допоміжні методи, морально-етичні принципи психотерапії, етичний кодекс психотерапевта, психотерапевтичний процес, вимоги до особистості психотерапевта.

Тема 2. Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку

Психодинамічний напрямок і глибинна психологія З. Фрейда. Суть психодинамічної психотерапії. Стадії психосексуального розвитку. Генеза неврозу. Техніки психоаналізу. Результат психотерапевтичного впливу. Психоаналітична концепція К. Юнга. Фундаментальні сфери: свідоме і несвідоме. Індивідуальна психологія А. Адлера. Виявлення травматичного досвіду, дослідження фіктивної мети, розвиток соціального інтересу. Генеза неврозу. Техніки психоаналізу. Результат психотерапевтичного впливу. Неофрейдизм. Суть характерологічного аналізу К. Хорні.

Основні поняття: психоаналіз, конфронтація, прояснення (кларифікація), інтерпретація, пропрацювання,

трансфер, невроз, Ід-Его-Супер-Его, психологічний захист, метод вільних асоціацій, свідоме і несвідоме, архетип, персона, Его, тінь, Аніма, Анімус, неповноцінність, компенсація, гіперкомпенсація, аперцепція, індивідуальне і колективне.

Тема 3. Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку

Особливості когнітивного напрямку психотерапії. Когнітивний підхід А. Бека. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса. Реальнісна терапія У. Глассера. Особливості поведінкового напрямку психотерапії. Біхевіоризм Дж. Уотсона, Е. Толмена, Ф. Скіннера.

Основні поняття: когнітивна вразливість, когнітивне перекручення, раціональне та ірраціональне; конструктивне і деструктивне. почуття реальності, принцип «Тут і тепер», принцип «Я — Ти», «стимул-реакція».

Тема 4. Методи психокорекції та психотерапії гуманістичного напрямку

Модель особистості в гуманістичного напрямку психотерапії. Клієнт-центрована психологія К.Роджерса. Логотерапія В. Франкла. Екзистенційний напрямок психотерапії. Суть гуманістичного психоаналізу Е. Фромма. Механізми втечі Е. Фромма. Гештальт-терапія Ф. Перлза. Шляхи та норми психотерапевтичної роботи. Моделі особистості в гуманістичній психотерапії.

Основні поняття: емпатія, піклування, конгруентність, свобода волі, воля до сенсу і сенс життя, самотрансценденція, безумовно позитивне прийняття, самосвідомість.

Змістовий модуль 2. Особливості надання психотерапевтичної допомоги

Тема 5. Особистість психотерапевта

Особливості підготовки психотерапевтів. Морально-етичні принципи психотерапії. Етика взаємодії психотерапевта з клієнтом. Роль психотерапевта в психотерапевтичному процесі. Форми та методи самовдосконалення в професії.

Основні поняття: морально-етичні принципи психотерапії, етичний кодекс психотерапевта, психотерапевтичний процес, вимоги до особистості психотерапевта.

Тема 6. Психотерапевтичний контакт

Вимоги до облаштування психотерапевтичного кабінету. Особливості формування рапорту. Система налагодження психотерапевтичного альянсу. Шляхи та етапи психотерапевтичного процесу. Умови ефективної психотерапії. Труднощі психотерапевтичної взаємодії.

Основні поняття: вимоги до психотерапевтичного кабінету, документація психотерапевта, етап психотерапевтичного процесу, рамки психотерапії, бесіда, контракт.

Тема 7. Індивідуальна психотерапія

Особливості первинного діагностування клієнта. Індивідуально-орієнтований вибір методів психотерапевтичної допомоги. Умови та фактори ефективної психотерапевтичної допомоги клієнту. Види психологічного захисту клієнта. Етичні правила в процесі індивідуальної психотерапії.

Стадії психотерапії психоаналізу З. Фрейда. Техніки психоаналізу З. Фрейда. Техніки аналітичної психотерапії. Стадії аналітичної психотерапії.

Особливості технік Когнітивної терапії А. Бека.

Техніки Гештальт-терапії: стримуючі (розвивають усвідомленість, запобігаючи звичний чуттєвий досвід); експресивні (розвивають усвідомленість за допомогою перебільшеного вираження); інтегративні (об'єднують частини особистості, відчужені внаслідок внутрішнього конфлікту).

Основні поняття: діагностика, умови ефективної психотерапії, форми та методи психотерапії, емпатія, активне та пасивне слухання, психоаналіз, конфронтація, прояснення (кларифікація), інтерпретація, пропрацювання, трансфер, невроз, Ід-Его-Супер-Его, психологічний захист, метод вільних асоціацій, аналітична психологія, свідоме і несвідоме, архетип, персона, Его, тінь, Аніма, Анімус, неповноцінність, компенсація, гіперкомпенсація, аперцепція, індивідуальне і колективне, когнітивна вразливість, когнітивне перекручення, раціональне та ірраціональне; конструктивне і деструктивне. почуття реальності, гештальт, «свідомість», «самість», «усвідомлення», «прийняття», принцип «тут і тепер», закон «фігури і фону», «метод порожнього стільця», «незавершений гештальт», заперечувані частини особистості: заперечувані емоції, потреби, риси характеру, думки.

Тема 8. Групова психотерапія

Принципи організації групової психотерапії. Особливості організації і проведення психологічного тренінгу. Форми ведення групових сеансів. Особливості групових процесів. Переваги та недоліки групової форми роботи. Тренер як центральна фігура психологічного тренінгу. Ролі тренера у взаємодії з групою.

Поняття образу кататимно-імагітивного переживання. Кататимно-імагітивна психотерапія дітей і

підлітків. **Форми Символдрами:** індивідуальна психотерапія; групова психотерапія; психотерапія пари (шлюбних партнерів чи дитини і когось з батьків). Символдрама в психологічному консультуванні та коучінгу. Елементи символдрами у тренінгах особистісного росту, програмах розвитку креативності для дітей, підлітків і дорослих.

Характеристика методів та форм арт-терапії. Використання психомалюнків, функції психомалюнків в арт-терапевтичній роботі. Принципи застосування малюнка у психодіагностиці. Корекція та діагностика за допомогою казок при роботі в групі. Психокорекція в пісочниці (індивідуальна та групова форми). Робота з глиною, пластиліном. Принципи ліплення. Процес лялькотерапії (виготовлення ляльок, використання ляльок для емоційного від реагування). Основні прийоми роботи із лялькою. Техніки Музикотерапії та Танцювальної терапії, їх вплив на працездатність людини. Принципи та методи Тілесно-орієнтованої терапії.

Основні поняття: тренінг, психотерапевтична група, правила групових сесій, принципи формування груп, символдрама, кататимно-імагинативная психотерапія, метод «сновидений наяву», кататимное переживання образів, мотив, імагинація, ізотерапія, психомалюнок, графічні техніки, спонтанне малювання, малювання способом відбитків, колажі, мандали, казкотерапія, архетип, символіка казки, казкові персонажі, архетипічна метафора, піскова арт-терапія, пісочниця, символіка відбитків на піску, лялько терапія, фототерапія, Музикотерапія, Танцювальна терапія, МАК (метафоричні асоціативні карти). Тілесно-орієнтована терапія.

Вивчення курсу передбачає проведення лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, самостійну роботу студентів, використання різних форм контролю рівня знань студентів (виконання контрольних та творчих робіт, захист рефератів, співбесіда з окремих тем (питань теми), вибір адекватних методик для проведення дослідної роботи з дітьми різного віку, проведення атестації, заліку).

Велика увага приділяється розвитку наукового творчого мислення студентів, чому сприяють завдання для самостійної роботи.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Тема 1. Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки	2	-
2.	Тема 2. Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку	4	-
3.	Тема 3. Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку	4	-
4.	Тема 4. Методи психокорекції та психотерапії гуманістичного напрямку	4	-
5.	Тема 5. Особистість психотерапевта	2	2
6.	Тема 5. Особливості психотерапевтичного контакту	2	2
7.	Тема 7. Основні форми індивідуальної психотерапевтичної роботи	8	4
8.	Тема 8. Основні форми групової психотерапевтичної роботи	8	4
	Разом	34	12

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема 1. Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета: *знати* предмет і завдання, етапи розвитку психотерапії як науки, наукові школи (напрямки) сучасної психотерапії, взаємозв'язки психотерапії з іншими галузями знання, місце психотерапії в системі наукового знання. морально-етичні принципи психотерапії, етичний кодекс психотерапевта, вимоги до особистості психотерапевта.

вміти здійснювати порівняльний аналіз теорій сучасної психотерапії, обґрунтовувати доцільність використання методів досліджень, використовувати форми і методи психотерапії в процесі психотерапевтичного контакту.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки».

План

1. Психотерапія як наука, як система психологічної допомоги. Моделі психотерапії.
2. Історичний шлях методів допомоги особистості.
3. Особливості та передумови виникнення сучасних напрямків психології.
4. Класифікація методів психотерапії. Форми реалізації методів психотерапії.
5. Концептуальні моделі психотерапії, їх категорії та

особливості.

6. Взаємозв'язки психотерапії з іншими галузями знання, місце психотерапії в системі наукового знання.
7. Морально-етичні принципи психотерапії.
8. Етика взаємодії психотерапевта з клієнтом.
9. Роль психотерапевта в психотерапевтичному процесі.

Основні поняття: психотерапія, об'єкт та предмет психотерапії, цілі психотерапії, методи психотерапії., організаційні та емпіричні методи, основні та допоміжні методи, морально-етичні принципи психотерапії, етичний кодекс психотерапевта, психотерапевтичний процес, вимоги до особистості психотерапевта.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Дайте визначення психотерапію як галузь психологічної науки.
2. Назвіть моделі психотерапії.
3. Опишіть історичний шлях формування методів допомоги особистості.
4. Визначте особливості та передумови виникнення сучасних напрямків психології.
5. Охарактеризуйте класифікацію методів психотерапії.
6. Визначте форми реалізації методів психотерапії.
7. Охарактеризуйте структуру, функції та основні категорії вікової психології.
8. Охарактеризуйте концептуальні моделі психотерапії,

їх категорії та особливості.

9. Визначте взаємозв'язки психотерапії з іншими галузями знання, місце психотерапії в системі наукового знання.
10. Охарактеризуйте морально-етичні принципи психотерапії.
11. Проаналізуйте розвиток психічних функцій в ранньому віці.
12. Охарактеризуйте розвиток самосвідомості в ранньому віці.
13. Визначте особливості етики взаємодії психотерапевта з клієнтом.
14. Проаналізуйте роль психотерапевта в психотерапевтичному процесі.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел:

1. Гавриленко М. А. Психоаналітична психотерапія : навчальний посібник для самостійної роботи. Харків : 2020. 30 с.
2. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
3. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.

4. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

5. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми : монографія. Дніпро : Інновація, 2019. 284 с.

Семінарське заняття № 2

Тема 2.1. «Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку» (Психоаналіз З.Фрейда. Аналітична психологія К.Юнга)

Вид заняття: семінар–практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* суть психодинамічного напрямку психотерапії, стадії психосексуального розвитку, генезу неврозу, техніки психоаналізу З. Фрейда, техніки аналітичної психології К.Юнга, результат психотерапевтичного впливу.

вміти використовувати форми і методи психоаналізу та глибинної психотерапії, техніки аналітичної психології К.Юнга.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку» (Психоаналіз З.Фрейда. Аналітична психологія К.Юнга).

План

1. Особливості психодинамічного напрямку психотерапії
2. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда
3. Структура особистості в психоаналізі
4. Методи психотерапії в психоаналітичному напрямку

5. Стадії психосексуального розвитку. Генеза неврозу. Техніки психоаналізу З. Фрейда.
6. Результат психотерапевтичного впливу. Психологічний захист.
7. Основні положення вчення Юнга.
8. Структура особистості за К. Юнгом.
9. Індивідуація і аналітична психотерапія.
10. Стадії аналітичної психотерапії.

Основні поняття: психоаналіз, конфронтація, прояснення (кларифікація), інтерпретація, пропрацювання, трансфер, невроз, Ід-Его-Супер-Его, психологічний захист, метод вільних асоціацій, аналітична психологія, свідоме і несвідоме, архетип, персона, Его, тінь, Аніма, Анімус, неповноцінність, компенсація, гіперкомпенсація, аперцепція, індивідуальне і колективне.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте соціокультурний і науковий контекст виникнення психоаналізу.
2. Проаналізуйте методологічні інновації які ввів З. Фрейд.
3. Охарактеризуйте фактори, що визначають генезу неврозу в психоаналізі.
4. Наведіть приклади використання психологічних захистів.
5. Опишіть стадії психосексуального розвитку, а також типи регресивного поведінки, характерні для кожної з цих

стадій.

6. Наведіть приклади прояву опору, етапи роботи з опором, самопідготовки в психоаналізі.
7. Дайте визначення трансферу та охарактеризуйте послідовність його аналізу.
8. Опишіть основні техніки психоаналізу.
9. Охарактеризуйте соціокультурний і науковий контекст виникнення психоаналізу.
10. Опишіть основні техніки аналітичної психології К.Юнга.
11. Опишіть етапи психотерапевтичного процесу в аналітичній психології.
12. Охарактеризуйте поняття свідоме і несвідоме.
13. Охарактеризуйте поняття індивідуальне і колективне.
14. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік психоаналізу З.Фрейда, К.Юнга.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Гавриленко М. А. Психоаналітична психотерапія : навчальний посібник для самостійної роботи. Харків : 2020. 30 с.
2. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
3. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний

- педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
4. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич,; за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
5. Поплавська Є. В., Меленчук Н. І., Єрмакова С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Основи психотерапії» (Галузь знань – 05; Соціальні та поведінкові науки; Спеціальність – 053 Психологія; Освітній ступінь – Бакалавр) / Міжнародний гуманітарний університет Одеса : МГУ, 2024. 149 с.
6. Фільц О. О., Седих К. В. Основи психотерапії. Київ : Академія, 2024. 192 с.
7. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме / Пер. К. Котюк. Львів : Вид-во «Астролябія», 2020. 608 с.
8. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми : монографія. Дніпро : Інновація, 2019. 284 с.
9. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 3

Тема 2.2. «Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку» (Індивідуальна психологія А.Адлера. Неофрейдисти)

Вид заняття: семінар–практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* суть психодинамічної психотерапії, стадії психосексуального розвитку, генезу неврозу, техніки Індивідуальної психології А.Адлера, результат психотерапевтичного впливу.

вміти використовувати форми і методи психоаналізу та глибинної психотерапії.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку» (Індивідуальна психологія А.Адлера. Неофрейдисти)

План

1. Індивідуальний підхід до психотерапії А. Адлера
2. Етапи індивідуальної психотерапії
3. Техніки індивідуальної психотерапії
4. Результат психотерапевтичного впливу
5. Основні характеристики Неофрейдизму.
6. Основні поняття характерологічного аналізу К. Хорні.
7. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма.
8. Его- психологія Е. Еріксона.

Основні поняття: Індивідуальна психологія, неповноцінність, компенсація, гіперкомпенсація, аперцепція, «негативна свобода», «утеча від свободи», культурна ідентифікація, соціальний характер, Раціональність – ірраціональність, Холізм – елементалізм, Спадковість – соціальне, Змінність – незмінність, Суб'єктивність – об'єктивність, Проактивність – реактивність, Гомеостаз – гетеростаз, Пізнання – непізнання людини.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте соціокультурний і науковий контекст виникнення Індивідуальної психології А.Адлера.

2. Охарактеризуйте фактори, що визначають генезу неврозу в Індивідуальній психології А.Адлера.
3. Опишіть основні техніки Індивідуальної психології А.Адлера
4. Опишіть етапи психотерапевтичного процесу в Індивідуальній психології.
5. Визначіть суть індивідуального психоаналізу.
6. Охарактеризуйте спосіб виникнення комплексу неповноцінності, механізмів виникнення неврозів.
7. Охарактеризуйте основні поняття Неофрейдизму.
8. Розкрийте суть основних понять характерологічного аналізу К. Хорні.
9. Назвіть стратегії оптимізації міжособистісних стосунків К. Хорні.
10. Охарактеризуйте особливості Гуманістичного психоаналізу Е. Фромма.
11. Охарактеризуйте основи Его- психології Е. Еріксона.
12. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік психоаналізу А.Адлера.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Гавриленко М. А. Психоаналітична психотерапія : навчальний посібник для самостійної роботи. Харків : 2020. 30 с.
2. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія»
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.

3. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.

4. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

5. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми : монографія. Дніпро : Інновація, 2019. 284 с.

6. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 4

Тема 3.1. «Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку» (Когнітивний напрямок психотерапії)

Вид заняття: семінар–практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості когнітивного та поведінкового напрямку психотерапії.

вміти використовувати форми і методи когнітивного та поведінкового напрямку психотерапії.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку» (Когнітивний напрямок психотерапії)

План

1. Особливості когнітивного напрямку психотерапії
2. Когнітивний підхід А. Бека.
3. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса.
4. Реальнісна терапія У. Глассера.

Основні поняття: когнітивна вразливість, когнітивне перекручення, раціональне та ірраціональне; конструктивне і деструктивне. почуття реальності.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте загальну характеристику когнітивного напрямку психотерапії
2. Охарактеризуйте особливості когнітивного підходу А. Бека.
3. Визначте особливості Раціонально-емотивної терапії А. Елліса.
4. Проаналізуйте принципи Реальнісної терапії У. Глассера розвиток у немовляти сприйняття.
5. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік Когнітивної терапії.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с..
4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 5

Тема 3.2. «Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку» (Поведінковий напрямок психотерапії)

Вид заняття: семінар–практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості поведінкового напрямку психотерапії.

вміти використовувати форми і методи поведінкового напрямку психотерапії.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку» (Поведінковий напрямок психотерапії)

План

1. Особливості поведінкового напрямку психотерапії
2. Біхевіористична теорія Дж. Уотсона.
3. Біхевіоризм Е. Толмена.
4. Концепція Ф. Скіннера.
5. Трансактний аналіз Е.Берна.

Основні поняття: когнітивна вразливість, когнітивне перекручення, раціональне та ірраціональне; конструктивне і деструктивне. почуття реальності. «Батько», «Дитина», «Дорослий».

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте загальну характеристику когнітивного напрямку психотерапії
2. Охарактеризуйте особливості поведінкового підходу Дж. Уотсона.
3. Визначте особливості біхевіоризму Е. Толмена.
4. Проаналізуйте принципи концепції Ф. Скіннера.
5. Охарактеризуйте основні моменти Трансактного аналізу Е.Берна.
6. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік Поведінкової терапії та Трансактного аналізу.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 6

Тема 4.1. *«Методи психокорекції та психотерапії екзистенційно-гуманістичного напрямку» (Гуманістичний напрямок психотерапії)*

Вид заняття: семінар–практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета: *знати* основні моделі особистості

гуманістичного напрямку психотерапії, шляхи та норми психотерапевтичної роботи.

вміти використовувати форми і методи гуманістичної психотерапії.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Методи психокорекції та психотерапії екзистенційно-гуманістичного напрямку» (Гуманістичний напрямок психотерапії)

План

1. Клієнт-центрована психологія К. Роджерса
2. Техніки Клієнт-центрованої психотерапії
3. Логотерапія В. Франкла. Техніки Логотерапії

Основні поняття: емпатія, піклування, конгруентність, свобода волі, воля до сенсу і сенс життя, самотрансценденція, безумовно позитивне прийняття, самосвідомість.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте основні положення гуманістичного психоаналізу.
2. Визначте моделі особистості в гуманістичній психотерапії.
3. Опишіть основні положення Клієнт-центрованої психології К.Роджерса.
4. Розкрийте суть Логотерапії В. Франкла.

5. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік Клієнт-центрованої терапії та Логотерапії.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Франкл В. Лікар та душа. Основи логотерапії. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 320 с.
5. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу: психолог у концтаборі / Пер. О.Замойська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. 160 с.
6. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 7

**Тема 4.2. «Методи психокорекції та психотерапії екзистенційно-гуманістичного напрямку»
(Екзистенційний напрямок психотерапії)**

Вид заняття: семінар–практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета: *знати* основні моделі особистості екзистенційного напрямку психотерапії, шляхи та норми психотерапевтичної роботи.

вміти використовувати форми і методи гуманістичній психотерапії.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Методи психокорекції та психотерапії екзистенційно-гуманістичного напрямку» (Екзистенційний напрямок психотерапії)

План

1. Екзистенційний напрям психотерапії
2. Структура особистості Ролло Мея
3. Техніки екзистенційної психотерапії
4. Гештальт-терапія Ф. Перлза
5. Арт-терапія.
6. Символдрама.
7. Психодрама.
8. Музикотерапія.
9. Танцювальна терапія.
10. Тілесно-орієнтована терапія.

Основні поняття: діалог, досвід, переживання, автентичність, самоактуалізація, цінність, самосвідомість, принцип «Тут і тепер», принцип «Я — Ти», «стимул-реакція», «фігура-фон», образ, мотив, проекція.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського

заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте основні положення екзистенційного напрямку психотерапії.
2. Опишіть основні положення структури особистості Ролло Мея.
3. Охарактеризуйте основні моменти Гештальт-терапії Ф. Перлза.
4. Рівні неврозу в Гештальт-терапії
5. Проаналізуйте види та методи Арт-терапії.
6. Охарактеризуйте основні акценти Символдрами.
7. Визначте основні моменти Психодрами.
8. Охарактеризуйте основні моменти Музикотерапії.
9. Охарактеризуйте основні акценти Танцювальної терапії.
10. Опишіть основні положення Тілесно-орієнтованої терапії.
11. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік Гештальт-терапії та Психодрами.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія»

КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук,
2024. 41 с.

2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.

3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 8

Тема 5. «Особистість психотерапевта»

Вид заняття: семінар – практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мета: *знати* морально-етичні принципи психотерапії та етику взаємодії психотерапевта з клієнтом.

вміти використовувати форми і методи психотерапії в процесі психотерапевтичного контакту.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Особистість психотерапевта»

План

1. Особливості підготовки психотерапевтів.
2. Морально-етичні принципи психотерапії.
3. Етика взаємодії психотерапевта з клієнтом.
4. Роль психотерапевта в психотерапевтичному процесі.
5. Форми та методи самовдосконалення в професії.

Основні поняття: морально-етичні принципи психотерапії, етичний кодекс психотерапевта, психотерапевтичний процес, вимоги до особистості психотерапевта.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте особливості підготовки психотерапевтів.
2. Охарактеризуйте морально-етичні принципи психотерапії.
3. Визначте особливості етики взаємодії психотерапевта з клієнтом.
4. Проаналізуйте роль психотерапевта в психотерапевтичному процесі.
5. Охарактеризуйте форми та методи самовдосконалення в професії.
6. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання моделі консультації «Первинне інтерв'ю».

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія»

освітньо-професійної програми «Психологія»
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук,
2024. 41 с.

2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.

3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 9

Тема 6. Психотерапевтичний контакт

Вид заняття: семінар-практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета: *знати* основні вимоги до облаштування психотерапевтичного кабінету, шляхи та етапи психотерапевтичного процесу, умови ефективної психотерапії.

вміти використовувати форми і методи налагодження психотерапевтичного альянсу.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Психотерапевтичний контакт».

План

1. Вимоги до облаштування психотерапевтичного кабінету.

2. Особливості формування рапорту.
3. Система налагодження психотерапевтичного альянсу.
4. Шляхи та етапи психотерапевтичного процесу.
5. Умови ефективної психотерапії.
6. Труднощі психотерапевтичної взаємодії.

Основні поняття: вимоги до психотерапевтичного кабінету, документація психотерапевта, етап психотерапевтичного процесу, рамки психотерапії, бесіда, контракт.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте загальні вимоги до облаштування психотерапевтичного кабінету.
2. Охарактеризуйте особливості формування рапорту.
3. Проаналізуйте особливості налагодження психотерапевтичного альянсу.
4. Визначте шляхи та етапи психотерапевтичного процесу.
5. Охарактеризуйте умови та рамки ефективної психотерапії.
6. Визначте труднощі психотерапевтичної взаємодії.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 10

Тема 7.1. «Індивідуальна психотерапія»

Вид заняття: семінар-практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості первинного діагностування клієнта, умови та фактори ефективної психотерапевтичної допомоги клієнту.

вміти використовувати індивідуально-орієнтований вибір методів психотерапевтичної допомоги.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Індивідуальна психотерапія».

План

1. Особливості первинного діагностування клієнта.
2. Індивідуально-орієнтований вибір методів психотерапевтичної допомоги.
3. Умови та фактори ефективної психотерапевтичної допомоги клієнту.
4. Види психологічного захисту клієнта.
5. Етичні правила в процесі індивідуальної психотерапії.

Основні поняття: діагностика, умови ефективної психотерапії, форми та методи психотерапії, емпатія, активне та пасивне слухання.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте загальну характеристику індивідуальної психотерапії.
2. Охарактеризуйте особливості первинного діагностування клієнта.
3. Проаналізуйте індивідуально-орієнтований вибір методів психотерапевтичної допомоги.
4. Охарактеризуйте умови та фактори ефективної психотерапевтичної допомоги клієнту.
5. Визначіть види психологічного захисту клієнта.
6. Проаналізуйте етичні правила в процесі

- індивідуальної психотерапії.
7. Робота в «двійках» або «трійках», опрацювання технік індивідуальної психотерапії.
 8. Презентація кейсів консультації клієнта.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 11

Тема 7.2. *«Індивідуальна психотерапія»*
(Психоаналіз З.Фрейда. Аналітична психологія К.Юнга)

Вид заняття: семінар–практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження,

самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* стадії психосексуального розвитку, генезу неврозу, техніки психоаналізу З. Фрейда, техніки аналітичної психології К.Юнга, результат психотерапевтичного впливу.

вміти використовувати форми і методи психоаналізу та глибинної психотерапії, техніки аналітичної психології К.Юнга.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Індивідуальна психотерапія» (Психоаналіз З.Фрейда. Аналітична психологія К.Юнга)

План

1. Стадії психотерапії психоаналізу З. Фрейда.
2. Техніки психоаналізу З. Фрейда.
3. Результат психотерапевтичного впливу. Дслідження психологічного захисту в психоаналізі.
4. Техніки аналітичної психотерапії.
5. Стадії аналітичної психотерапії.

Основні поняття: психоаналіз, конфронтація, прояснення (кларифікація), інтерпретація, пропрацювання, трансфер, невроз, Ід-Его-Супер-Его, психологічний захист, метод вільних асоціацій, аналітична психологія, свідоме і несвідоме, архетип, персона, Его, тінь, Аніма, Анімус, неповноцінність, компенсація, гіперкомпенсація, аперцепція, індивідуальне і колективне

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати

відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте процедури психоаналізу З. Фрейда (конфронтація, класифікація, інтерпретація, проробка після інсайту, робота з опором).
2. Опишіть стадії психотерапії психоаналізу З. Фрейда.
3. Пропрацюйте техніку «Метод вільних асоціацій».
4. Пропрацюйте техніку «Тлумачення (інтерпретація) сновидінь».
5. Пропрацюйте техніку «Інтерпретація».
6. Пропрацюйте техніку «Аналіз супротиву».
7. Пропрацюйте техніку «Аналіз перенесення».
8. Опишіть стадії психосексуального розвитку, а також типи регресивного поведінки, характерні для кожної з цих стадій.
9. Опишіть етапи психотерапевтичного процесу в аналітичній психології.
10. Пропрацюйте дві стадії аналітичній психології: аналітичну (визнання та тлумачення).
11. Пропрацюйте дві стадії аналітичній психології: синтетичну (научіння та трансформація).
12. Пропрацюйте свідоме і несвідоме – індивідуацію (Персона, Тінь, Аніма/Анімус, Самість).
13. Охарактеризуйте поняття Архетипи, індивідуальне і колективне.
14. Презентація кейсів консультації клієнта.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Гавриленко М. А. Психоаналітична психотерапія : навчальний посібник для самостійної роботи. Харків : 2020. 30 с.

2. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
4. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
5. Поплавська Є. В., Меленчук Н. І., Єрмакова С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Основи психотерапії» (Галузь знань – 05; Соціальні та поведінкові науки; Спеціальність – 053 Психологія; Освітній ступінь – Бакалавр) / Міжнародний гуманітарний університет Одеса : МГУ, 2024. 149 с.
6. Фільц О. О., Седих К. В. Основи психотерапії. Київ : Академія, 2024. 192 с.
7. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме / Пер. К. Котюк. Львів : Вид-во «Астролябія», 2020. 608 с.
8. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми : монографія. Дніпро : Інновація, 2019. 284 с.
9. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 12

Тема 7.3. *«Індивідуальна психотерапія»*
(Когнітивний напрямок психотерапії)

Вид заняття: семінар–практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості когнітивного та поведінкового напрямку психотерапії.

вміти використовувати форми і методи когнітивного та поведінкового напрямку психотерапії.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку» (Когнітивний напрямок психотерапії)

План

1. Особливості технік Когнітивної терапії А. Бека.
2. Характеристика «Технік роботи із страхами».
3. Характеристика «Технік ідентифікації та конфігурації деструктивних думок».
4. Характеристика техніки «Когнітивні спотворення».
5. Характеристика техніки «Експлозивна терапія».

Основні поняття: когнітивна вразливість, когнітивне перекручення, раціональне та ірраціональне; конструктивне і деструктивне. почуття реальності.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте особливості технік Когнітивної терапії А. Бека.
5. Пропрацюйте техніку «Сократівський діалог».
6. Пропрацюйте техніку «Аналіз уникань».
7. Пропрацюйте техніку «Ієрархія та раціональність страхів».
8. Пропрацюйте техніку «Випробування страху в уяві».
9. Пропрацюйте техніку «Когнітивні спотворення».
10. Пропрацюйте техніку «АБС-моніторинг».
11. Пропрацюйте техніку «Експлозивна терапія».
12. Презентація кейсів консультації клієнта.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

4. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 13

Тема 7.4. «Індивідуальна психотерапія» (Методи Гештальт-терапії)

Вид заняття: семінар – практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мета: *знати* особливості напрямку Гештальт-терапії.

вміти використовувати техніки Гештальт-терапії.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Індивідуальна психотерапія» (Методи Гештальт-терапії)

План

1. Особливості напрямку Гештальт-психотерапії.
2. Техніки Гештальт-терапії:
 - a. стримуючі (розвивають усвідомленість, запобігаючи звичний чуттєвий досвід);
 - b. експресивні (розвивають усвідомленість за допомогою перебільшеного вираження);
 - c. інтегративні (об'єднують частини особистості, відчужені внаслідок внутрішнього конфлікту).

Основні поняття: гештальт, «свідомість», «самість», «усвідомлення», «прийняття», принцип «тут і тепер», закон «фігури і фону», «метод порожнього стільця», «незавершений гештальт», заперечувані частини

особистості: заперечувані емоції, потреби, риси характеру, думки.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте особливості Гештальт-терапії Фріца Перлза, Лаури Перлз і Пола Гудмена.
2. Охарактеризуйте особливості напряму Гештальт-психотерапії.
3. Пропрацюйте техніки Гештальт-терапії стримуючі (розвивають усвідомленість, запобігаючи звичний чуттєвий досвід).
4. Пропрацюйте техніки Гештальт-терапії експресивні (розвивають усвідомленість за допомогою перебільшеного вираження).
5. Пропрацюйте техніки Гештальт-терапії інтегративні (об'єднують частини особистості, відчужені внаслідок внутрішнього конфлікту).
6. Охарактеризуйте поняття «самість» та функції:
Id - сукупність всіх тілесних, афективних і емоційних процесів;
Personality - сукупність процесів мнезису;
Ego - функція вибору, прийняття рішення, включається тільки при наявності необхідності прийняття рішення.
7. Презентація кейсів консультації клієнта.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич ; вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Поплавська Є. В., Меленчук Н. І., Єрмакова С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Основи психотерапії» (Галузь знань – 05; Соціальні та поведінкові науки; Спеціальність – 053 Психологія; Освітній ступінь – Бакалавр) / Міжнародний гуманітарний університет Одеса : МГУ, 2024. 149 с.
5. Фільц О. О., Седих К. В. Основи психотерапії. Київ : Академія, 2024. 192 с.
6. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Семінарське заняття № 14

Тема 8.1 «Групова психотерапія»

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд

мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мета: *знати* принципи організації групової психотерапії, переваги та недоліки групової форми роботи.

вміти використовувати форми і методи організації і проведення психологічного тренінгу.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Групова психотерапія».

План

1. Принципи організації групової психотерапії.
2. Особливості організації і проведення психологічного тренінгу.
3. Форми ведення групових сеансів.
4. Особливості групових процесів.
5. Переваги та недоліки групової форми роботи.
6. Тренер як центральна фігура психологічного тренінгу. Ролі тренера у взаємодії з групою.

Основні поняття: тренінг, психотерапевтична група, правила групових сесій, принципи формування груп.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Проаналізуйте загальну характеристику групової психотерапії.
2. Охарактеризуйте принципи організації групової

- психотерапії.
3. Визначить форми ведення групових сеансів.
 4. Проаналізуйте комунікативні процеси в групі.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Матійків І. М. Тренерська майстерність: теорія і практика. Практикум для тренерів : метод. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2021. 224 с.
2. Матійків І. М. Тренерська майстерність: теорія і практика. Технологія проведення тренінгів : метод. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2021. 280 с.
3. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.
4. Туркова Д. М. Мовна свідомість тілесного Я. *Теорія і практика сучасної психології*. Збірник наукових праць. Класичний приватний університет. Запоріжжя : 2019. No 5. С. 157–162
5. Хомуленко Т. Б. Психотехнології саморегуляції тілесного. Харків : «Діса плюс», 2017. 44 с. 1
6. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання : навч.посіб. Київ : Вища школа, 2004.

Семінарське заняття № 15

Тема 8.2. *«Групова психотерапія» (Методи та техніки Символдрами)*

Вид заняття: семінар-практикум.

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд

мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета: *знати* основні особливості методів психокорекції та психотерапії Символдрами
вміти використовувати методи кататимно-імагітивного переживання.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Групова психотерапія» (Методи та техніки Символдрами).

План

1. Поняття образу кататимно-імагітивного переживання.
2. Кататимно-імагітивна психотерапія дітей и підлітків.
3. Форми психотерапії за методом символдрами: індивідуальна психотерапія; групова психотерапія; сімейна психотерапія (шлюбних партнерів чи дитини і когось з батьків).
4. Символдрама в психологічному консультуванні та коучінгу.
5. Елементи символдрами у тренінгах особистісного росту, програмах розвитку креативності для дітей, підлітків і дорослих.

Основні поняття: символдрама, кататимно-імагінативная психотерапія, метод «сновидений наяву», кататимное переживание образів, мотив, імагінація.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши

конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте особливості образу кататимно-імагітивного переживання.
2. Проаналізуйте форми психотерапії за методом символдрами: індивідуальна психотерапія; групова психотерапія; сімейна психотерапія (шлюбних партнерів чи дитини і когось з батьків).
3. Визначте особливості символдрами в психологічному консультуванні та коучінгу.
4. Пропрацюйте мотиви «Луг», «Струмок», «Узлісся».
5. Пропрацюйте мотиви «Мяч», «Гора» (самооцінка).
6. Пропрацюйте мотив «Квітка» (сексуальність).
7. Пропрацюйте мотив «Дика кішка» (агресивність).
8. Пропрацюйте мотиви «Тварина з дитинчам», «В гостях у друга» (стосунки з батьками).
9. Пропрацюйте мотив «Ресторан» (сепарація).
10. Охарактеризуйте елементи символдрами у тренінгах особистісного росту, програмах розвитку креативності для дітей, підлітків і дорослих.
11. Презентація психологічних тематичних тренінгів з використанням імагінацій Символдрами.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Левицька Т. Л., Обухов-Козаровицький Я. Л. Символдрама: теорія і практика : підручник. Хмельницький : ХНУ, 2019
2. Новікова Ж. М. Психологічні особливості емоційної сфери та копінг-стратегії осіб похилого віку. *Психологічний журнал*. 2019. Вип. 5, № 8(28). С. 161–173.

3. Турецька Х. Фактори ефективності імагінативних технік психотерапії. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Випуск 4. Науковий вісник Херсонського державного. Херсон. 2020. С. 187–191.
4. Шестопал І. А. Символдрама як ефективний метод психокорекційної роботи. *Теорія і практика сучасних наукових досліджень*. Дніпро, 28–29 лютого 2020 р. С. 42–45.
5. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004.

Семінарське заняття № 16

Тема 8.3. «Групова психотерапія» (Методи та техніки Арт-терапії)

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мета: *знати* принципи організації групової Арт-терапії, переваги та недоліки групової форми роботи.

вміти використовувати форми і методи організації і проведення психологічного тренінгу.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Групова психотерапія» (Методи та техніки Арт-терапії)

План

1. Використання психомалюнків, функції психомалюнків в арт-терапевтичній роботі. Символізм кольору. Інтерпретація ліній. Робота з мандалами.

2. Принципи казкотерапії та способи використання у ній арт-технік. Варіанти створення казок, їх діагностичне значення, шляхи інтерпретації. Складання казки метафори на замовлення клієнта. Конструювання казкових сюжетів у групі.
3. Фототерапія. МАК в психотерапевтичній роботі з дітьми та підлітками. Робота з метафоричними картами.

Основні поняття: ізотерапія, психомалюнок, графічні техніки, спонтанне малювання, малювання способом відбитків, колажі, мандали, казкотерапія, архетип, символіка казки, казкові персонажі, архетипічна метафора, піскова арт-терапія, пісочниця, символіка відбитків на піску, лялько терапія, фототерапія, музикотерапія, МАК (метафоричні асоціативні карти).

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте основні положення використання психомалюнків.
2. Опишіть способи інтерпретації психомалюнків в психодіагностиці. Наведіть приклади роботи з мандалами.
3. Проаналізуйте загальну характеристику методів казкотерапії.
4. Проаналізуйте архетипи і символіку казки, відомі казкові персонажі, архетипічне значення образів.

5. Охарактеризуйте особливості застосування фототерапії та МАК в психотерапевтичній роботі.
6. Презентація психологічних тематичних тренінгів, арт-терапевтичних технік, авторських вправ роботи з метафоричними картами, мандалами.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Вознесенська Е. Простір арт-терапії: можливості і перспективи. *Освіта України*. Харків, 2005. С. 4–5.
2. Енциклопедичний словник з арт-терапії / за ред. О. Л. Вознесенської, О. М. Скар ; О. Бреусенко-Кузнєцов, О. Вознесенська, Л. Галіцина, Ю. Гундертайло, О. Деркач, Л. Мова, О. Науменко, В. Савінов, М. Сидоркіна, О. Скар. Київ : Золоті ворота, 2017. 235 с.
3. Танцювально-психологічний тренінг / Л. М. Магур, С. Г. Харенко, С. М. Авраменко, І. В. Євтушенко. Київ : Марич, 2009. 48 с.
4. Назаревич В. Психологічні засоби профілактики остракізації в інклюзивному освітньому просторі : методичний посібник. Київ : «Принтхауз», 2021. 64 с.
5. Назаревич В. Методика «Стихії» (ELEMENTS). NazarevichArt. Retrieved December 3, 2020, from <http://nazarevich-art.com/product/metodika-stihii-elements/>
6. Назаревич В., Борейчук І. Метафора (психологія зображення). WISEBEE, 2017.
7. Простір арттерапії: мистецтво стосунків у танці життя: матеріали XVIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 18-19 червня 2021 р.) / за наук. ред. Л. А. Найдьоновой, О. Л. Вознесенської, О. М. Скар. Київ : ФОП Назаренко Т. В., 2021. 108 с.

9. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004.

Семінарське заняття № 17

Тема 8.4. «Групова психотерапія» (Методи та техніки Гуманістичної психотерапії)

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, перегляд мультимедійних презентацій, психологічне дослідження, самостійна робота, перегляд науково-популярного фільму.

Мета: *знати* принципи організації групової Арт-терапії, переваги та недоліки групової форми роботи.

вміти використовувати форми і методи організації і проведення психологічного тренінгу.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Групова психотерапія» (Методи та техніки Гуманістичної психотерапії)

План

1. Принципи пісочної терапії. Проективна психодіагностика в пісочниці (індивідуальна та групова форми). Робота з глиною, пластиліном. Принципи ліплення.
2. Загальна характеристика методу та форми лялькотерапії. Процес лялько терапії (виготовлення ляльок, використання ляльок для емоційного відреагування).
3. Сучасні методи та етапи Танцювальної терапії.
4. Сучасні методи та етапи Музикотерапії.
5. Особливості Тілесно-орієнтованої терапії.

Основні поняття: ізотерапія, психомалюнок,

графічні техніки, спонтанне малювання, малювання способом відбитків, колажі, мандали, казкотерапія, архетип, символіка казки, казкові персонажі, архетипічна метафора, піскова арт-терапія, пісочниця, символіка відбитків на піску, лялько терапія, фототерапія, музикотерапія, МАК (метафоричні асоціативні карти).

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Охарактеризуйте принципи пісочної терапії та інструкції при роботі з піском.
2. Опишіть особливості проєктивної психодіагностики в пісочниці (індивідуальна та групова форми).
3. Охарактеризуйте способи роботи з глиною, пластиліном, принципи ліплення.
4. Охарактеризуйте процес лялько терапії (виготовлення ляльок, використання ляльок для емоційного відреагування).
5. Назвіть основні етапи Танцювальної терапії.
6. Пропрацюйте техніки Танцювальної терапії «Спонтанний, неструктурований танець», «Круговий танець», «Аутентичний рух».
7. Назвіть основні техніки Музикотерапії та особливості їх використання (активна та пасивна музикотерапія).
8. Охарактеризуйте принципи та методи Тілесно-орієнтованої терапії.

9. Презентація психологічних тематичних тренінгів з використанням Музикотерапії, Тілесно-орієнтованої терапії та Танцювальної терапії.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Список рекомендованих джерел

1. Вознесенська Е. Простір арт-терапії: можливості і перспективи. *Освіта України*. Харків : 2005. С. 4-5.
2. Енциклопедичний словник з арт-терапії : за ред. О. Л. Вознесенської, О. М. Скар ; О. Бреусенко-Кузнєцов, О. Вознесенська, Л. Галіцина, Ю. Гундєртайло, О. Деркач, Л. Мова, О. Науменко, В. Савінов, М. Сидоркіна, О. Скар. Київ : Золоті ворота, 2017. 235 с.
3. Танцювально-психологічний тренінг / Л. М. Магур, С. Г. Харенко, С. М. Авраменко, І. В. Євтушенко. Київ : Марич, 2009. 48 с.
4. Простір арттерапії: мистецтво стосунків у танці життя: матеріали XVIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 18–19 червня 2021 р.) / за наук. ред. Л. А. Найдьонові, О. Л. Вознесенської, О. М. Скар. Київ : ФОП Назаренко Т. В., 2021. 108 с.
5. Рева Я. Танцювальна терапія як інноваційна технологія особистісного розвитку. 2022. 34 с.
6. Тищ М. О. Про тематичну та композиційну структуру музичних творів. Київ : Музична Україна, 2019. 279 с.
7. Траверсе Т. Музика як психологічний чинник впливу на особистість / Інститут психології ім. Г. С.Костюка АПН України. Київ, 2020.
8. Туркова Д. М. Мовна свідомість тілесного Я. *Теорія і практика сучасної психології*. Збірник наукових праць. Класичний приватний університет. Запоріжжя : 2019. No 5. С. 157–162

9. Хомуленко Т. Б. Психотехнології саморегуляції тілесного. Харків : «Діса плюс», 2017. 44 с.
10. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Тема 1. Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки	12	16
2.	Тема 2. Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку	10	16
3.	Тема 3. Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку	10	16
4.	Тема 4. Методи психокорекції та психотерапії гуманістичного напрямку	10	16
5.	Тема 5. Особистість психотерапевта	12	16
6.	Тема 5. Особливості психотерапевтичного контакту	12	16
7.	Тема 7. Основні форми індивідуальної психотерапевтичної роботи	16	18
8.	Тема 8. Основні форми групової психотерапевтичної роботи	18	20
	Разом	100	134

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни «Методи психокорекції та психотерапії» є складання письмового звіту за темами, вказаними в п. 6.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

Види індивідуальної роботи

1. Презентація наукового фільму, відео по темі.
2. Презентація першоджерел.
3. Презентація наукової статті.
4. Написання наукової статті для публікації.
5. Підготовка виступу на студентській конференції.
6. Розробка та проведення психологічного тренінгу.
7. Опрацювання та презентація кейсу індивідуальної консультації.

7. Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Види занять	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки	4
1.2. Методи психокорекції та психотерапії психодинамічного напрямку	6
1.3. Методи психокорекції та психотерапії когнітивно-поведінкового напрямку	6
1.4. Методи психокорекції та психотерапії гуманістичного напрямку	6
1.5. Особистість психотерапевта	4

1.5. Особливості психотерапевтичного контакту	4
1.7. Основні форми індивідуальної психотерапевтичної роботи	12
1.8. Основні форми групової психотерапевтичної роботи	12
1.9. Індивідуальна робота	6
Всього поточна складова оцінювання:	60
2. Підсумкова складова оцінювання	
2.1. Модульний контроль №1	20
2.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40
Разом:	100

Сума балів за всі форми навчальної діяльності

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Для екзамену
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання

8. Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Гавриленко М. А. Психоаналітична психотерапія : навчальний посібник для самостійної роботи. Харків : 2020. 30 с.
2. Кобець О. В., Діхтяренко С. Ю. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, уклад. К. П. Радзівіл. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. 172 с.
3. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич ; Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Поплавська Є. В., Меленчук Н. І., Єрмакова С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Основи психотерапії» (Галузь знань – 05; Соціальні та поведінкові науки; Спеціальність – 053 Психологія; Освітній ступінь – Бакалавр) / Є. В. Поплавська, Н. І. Меленчук, С. С. Єрмакова; Міжнародний гуманітарний університет Одеса : МГУ, 2024. 149 с.
5. Фільц О. О., Седих К. В. Основи психотерапії. Київ : Академія, 2024. 192 с.
6. Франкл В. Лікар та душа. Основи логотерапії. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 320 с.
7. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу: психолог у концтаборі / Пер. О. Замойська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. 160 с.
8. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме / Пер. К. Котюк. Львів : Вид-во «Астролябія», 2020. 608 с.
9. Яценко Т. С. Архаїчний спадок психіки: психоаналіз феноменології проблеми : монографія. Дніпро : Інновація, 2019. 284 с.
10. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород : Говерла, 2021. 80 с.

Допоміжна література

1. Давидова О. В. Методичні вказівки щодо виконання семінарських, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 053 - «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія» / Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. Кременчук, 2024. 41 с.
2. Судник Н. В. Використання сучасних напрямів психотерапії в роботі психолога / Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ізмаїл, 2023. 83 с.
3. Титаренко Т. М. Психологія життєвої кризи. Київ : Знання, 2018. 234 с.
4. Шпак С. Г. 07-03-298 Методичні вказівки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Основи психотерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С. Г. Рівне : НУВГП, 2021. 43 с.
5. Шпак С. Г. 07-03-296М Методичні вказівки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Арт-терапія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С. Г. Рівне : НУВГП, 2021. 44 с.
6. Шпак С. Г. 07-03-307М Методичні вказівки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Методи психокорекції та психотерапії» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С. Г. Рівне : НУВГП, 2021. 44 с.
7. Шпак С. Г. 07-03-149S Силабус навчальної дисципліни «Основи психосоматики» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми

навчання [Електронне видання] Шпак С. Г. Рівне : НУВГП, 2023. 14 с.

8. Шпак С. Г. 07-03-394 Методичні вказівки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Основи психосоматики» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С. Г. Рівне : НУВГП, 2023. 45 с.

9. Шпак С. Г., Конопатська О. С. Дослідження особливостей проявів агресії в дошкільному віці. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми науки, освіти та технологій в умовах сучасних викликів»: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Умань, 21 березня 2023 р.): у 2 ч. Умань : ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. 75 с. С. 53–55.

10. Svitlana Shpak, Oleh Druz, Andrii Bursa, Roman Dolynskiy, Oksana Rudakevych. PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR THE REHABILITATION OF MILITARY PERSONS WITH POST-TRAUMATIC SYNDROME PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR THE REHABILITATION OF MILITARY PERSONS WITH POST-TRAUMATIC SYNDROME (ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВООСЛУЖБОВЦІВ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СИНДРОМОМ). *Навколишнє середовище та соціальна психологія*. Періодичне наукове видання, що включене до переліку фахових видань України, до наукометричних баз – Scopus (категорія «А»), Environment and Social Psychology. 2024. Vol 9.

11. Шпак С. Г., Павлисько М. Б. Діагностика та профілактика суїцидальної схильності учасників бойових дій в період війни в Україні. Мультидисциплінарний науковий часопис «НОТАТКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ». Наукова публікація в рамках проведення науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика», Випуск 15. Харків : СГ НТМ «Новий світ», 2024. 81 с. С. 17–18.

12. Шпак С. Г., Смольська Л. М., Шеховцов В. С. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ЕМОЦІЙНО-ОБРАЗНОГО ПРОЦЕСІНГУ ПРИ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДАХ. *Rehabilitation and Recreation*. Журнал «Rehabilitation and

- Recreation» включено у Scopus. (категорія «А»): Наказ МОН України № 1721 від 10 грудня 2024 року. Публікація 04.07.2025 р.
13. Шпак С. Г. Михайлова А. О. Сучасні проблеми подолання інтернет-залежності у підлітків. *Збірник наукових праць «Соціально-гуманітарний вісник»*, Випуск 50. Харків : СГ НТМ «Новий світ», 2024. 81 с. С. 25–26.
 14. H. Ansbacher, R. Ansbacher. The individual psychology of Alfred Adler. New York, 1964.
 15. Fromm E. The Sane Society. New York: Holt, Rinehart and Winston, 2010. 384 p.
 16. Fromm E. The forgotten language. Gainesville : Grove Press, 1951. 263 p.
 17. Fromm E. The dogma of Christ and other essays. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1963. 212 p.
 18. Fromm E. For the Love of Life. New York: Free Press, 1986. 152 p.
 19. Fromm E. The art of listening. New York: Continuum, 1994. 204 p.
 20. Marmor J. Modern psychoanalysis: New directions & Perspectives. New York: Basic Books, 1995. 732 p.
 21. Paolino T. J. Psychoanalytic psychotherapy theory, technique, therapeutic relationship and treatability. New York: Brunner/Mazel, 1981.
 22. Jung C. G. Letters. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1973.
 23. Zabriskie C. A psychological analysis of biblical interpretation pertaining to women. *Journal of Psychology and Theology*. 1976. 4. P. 304–312.
 24. Glad B. Jimmy Carter. New York : Norton, 1980.
 25. Quinn S. A mind of her own: The life of Karen Horney. New York : Summit Books, 1987.
 26. Rubins J. Discussion of Barry G. Wood: The religion of psychoanalysis. *The American Journal of Psychoanalysis*. 1980. № 40. P. 23–26.
 27. Thompson L. Robert Frost: The early years 1874-1915. New York: Holt, Rinehart & Winston, 1966.
 28. Tucker R. Stalin as revolutionary, 1897-1929: A study in history and personality. New York: Norton, 1973.

29. Tucker R. A Stalin biographer's memoir. *Introspection in biography: The biographer's quest for self-awareness*; in S. H. Baron & C. Pletsch. Hillsdale, NJ: Analytic Press, 1985. P. 249–271.

30. Westkott M. The feminist legacy of Karen Horney. New Haven, CT: Yale University Press, 1986.

9. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75. URL: <https://nuwm.edu.ua/telefonnyi-dovidnyk/item/biblioteka>

2. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. URL: <https://osvita.ua/>

3. Вища освіта. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/

4. Наукометричні бази НУВГП. URL: <https://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/naukometrychni-bazy>

5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, Олександра Борисенка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>

6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://www.cbc.rv.ua>.

7. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія». URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/64412